

Su Ürünleri Yetiştiricilik Faaliyetlerinde İzin, Yatırım ve Yatırım Sonrası Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Halil Akdemir
Gümüşdoğa Su Ürünleri
Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.

MUĞLA
KÜLTÜR BALIKÇILARI
DERNEĞİ

YETİŞTİRİCİLİK BELGESİ TANZİMİ KONUSUNDA UYGULAMADAKİ SORUNLAR -1

- YetiŐtiricilik belgesinin dŰzenlenmesi için tesise balık konulması,
- Saėlık sertifikası ve nakil beyannamesi dŰzenlenmesi için YetiŐtiricilik belge numarası gerekli,
- Sevkin irsaliyesiz olması ve/veya Sevkin tamamlanmasından sonra irsaliyenin iptali,
- Mali muhasebeye uymayan ve Sağlık sertifikasız sevke sebep olması,
- Destekleme için yetiştiricilik belge onay tarihinden sonraki faturaların geçerli olması,

YETİŞTİRİCİLİK BELGESİ TANZİMİ KONUSUNDA UYGULAMADAKİ SORUNLAR -2

- Projedeki havuzun / kafesin tamamının proje alanına kurulmuş olmasına rağmen,yavru miktarının proje kapasitesindeki kadar olmaması durumunda belgenin fiili kapasiteli düzenlenmesi,
- Fiili kapasiteli işletmelere yavru sevkiyatının yapılmak zorunda kalınması,
- Ürün hasatı sırasında ve Destekleme mevzuatı açısından çeliŐki olması,
- Fiili kapasiteli çıkan belgenin tanzim bedelinin de tam kapasite üzerinden alınması,
- Ünvan deęiŐiklięi ve Şirket birleŐmeleri durumlarında proje devri gibi işlem yapılması ve devir bedeli ödenmesi.

YETİŞTİRİCİLİK BELGESİ TANZİMİ UYGULAMALARI KONUSUNDA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Tesis kurulumu tamamlandıktan sonra yavru konulmadan hazır olan kısım kadar belge düzenlenmeli, Projedeki havuz/kafes sayısı tamamlanmışsa yavru konulmadan belge tam düzenlenmeli,
- Yukarıdaki gibi olamayacaksa; Sevk irsaliyesine / Sağlık sertifikasına / Nakil beyannamesine onaylı proje bilgilerinin yazılması ile belge çıkmadan konulan yavrular ve onların faturası geçerli olmalı,
- Sevk edilen balıkların denetim tutanağında belirtilen miktarın kayıt altına alınması yeterli olmalı,
- Bu uygulama böyle devam ederse belge tanzim bedeli fiili kapasite üzerinden alınmalı,
- Ünvan değişikliği ve birleşmelerde belgenin yeniden tanzimi sebebiyle belge tanzim bedeli ödenmemelidir.

DESTEKLEME TEBLİĞİNDE MAĞDURİYETE YOL AÇAN KONULAR

2016 yılı Su Ürünleri yetiştiriciliği Destekleme Tebliği'nde ;

“... Desteklemeden yararlanmak isteyen yetiştiriciler, en geç **30/11/2016** tarihine kadar, yetiştiricilik tesisinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne müracaat etmek ve bu Tebliğ kapsamında istenen belgeleri teslim etmek zorundadır. Belirtilen son müracaat tarihine kadar müracaatta bulunmuş yetiştiricilerin, Aralık ayına ait satış belgeleri veya hasat tespit tutanakları en geç **13/01/2017** tarihine kadar teslim edilebilir. ” denilmektedir.

DESTEKLEME TEBLİĞİNDE MAĞDURİYETE YOL AÇAN KONULAR

SORUNLAR:

- Yılın ilk 11 ayında hasatı olmayan işletmelerin başvurusu 30/11/2016 da eksik belgeyle nasıl olacak? (Yapılıyor ise de eksik belge ile yapılmış oluyor.)
- Müracaat belgeleri içerisinde “satış faturası” var. Ama henüz dosyaya konacak fatura yok.
- Destekleme Kararı ve Tebliği yılın neredeyse ortasında açıklanıyor. Ancak yürürlük tarihi yılın ilk gününden itibaren geçerli oluyor.
- Bu durumda o tarihe kadarki gerçekleştirmeler tebliğe uymayabiliyor. *(2016 desteklemesinde kđ/maliyet değerinin % 75’inden düşük olan satış belgeleri destekleme dışında kaldı)*

DESTEKLEME TEBLİĞİNDE MAĞDURİYETE YOL AÇAN KONULAR

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ :

- Başvuru tarihiyle ilgili madde bu yılki tebliğde yeniden değerlendirilmelidir.
- Sadece aralık başvurusu olanların da bir sonraki yılın Ocak ayında başvurusunda bir sakınca olmamalıdır. (13 Ocak v.b)
- Tebliğin daha önce yayımlanması gereklidir.
- Yayımlanma tarihi öncesi oluşan gerçekleştirmelerde mağduriyet oluşmaması sağlanmalıdır.

03/07/2005 TARİH VE 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU SEBEBİYLE 21.MADDE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRME KONUSUNUN YOL AÇTIĞI MAĞDURİYETLER

SORUNLAR:

- Arazilerin, izinsiz olarak bozularak havuz yapıldığı suçlaması,
 - Mülga Proje ve İstatistik Şube Müdürlüğü yetkisi ile projelerin izin ve onayları yapılmış olmasına rağmen, TAD biriminden izin alınmamış muamelesiyle cezai müeyyide uygulanması, *bakanlık görüşü*
- Arazi sınıfına göre Mutlak Tarım Arazisi ise 4,5 TL/m² ve marjinal tarım arazisi ise 2,25TL/m² ceza uygulaması,
- Özellikle Milas bölgesindeki toprak havuz işletmeleri bu konuda mağdur olmaktadır.

03/07/2005 TARİH VE 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU SEBEBİYLE 21.MADDE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRME KONUSUNUN YOL AÇTIĞI MAĞDURİYETLER

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ :

- Tarım Bakanlığı nezdinde sorun kökten ele alınmalıdır.
- TAD ve Su Ürünleri Şubesinin Proje ve İstatistik Şubesi adı ile faaliyette bulunmasının tespiti ile Bakanlığın hukuki olarak zor durumda kalacağına ilgili şubeye bildirilmesi gerekir.
- Bu tespitin yapılması sonrası, Proje ve İstatistik Şubeleri varken izinleri alınmış ve onaylanmış projelerin bu konudan ayrı tutulması sağlanmalıdır. *(Bakanlık aynı Bakanlık, Şube aynı Şube).*

ZİRAAT ODALARINA ÜYELİKLER

SORUNLAR:

- Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) ve onun bir alt sistemi olan Su Ürünleri Kayıt Sistemi (SKS) 'ne kayıt için; Ziraat Odası Üyelik Belgesi (Çiftçi belgesi) istenmesi,
- Ziraat Odası üyeliği için faaliyet bölgesindeki ilgili Muhtardan yazı istenmesi,
- Muhtar yazısı istendiğinde, sorun çıkaran Muhtarların olumsuz düşünceleri (bölgede çiftlik istemem diyen var),
- Şirket merkezinin bulunduğu yerde oda kaydı mümkün iken, bu yıl itibariyle kayıtlarda sorunlar başlaması,
- Ziraat Odası üyelik aidatlarının bölgeler arasında farklı uygulanması,

ZİRAAT ODALARINA ÜYELİKLER

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ :

- Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SBS) 'ne kayıt için, Ziraat odası üyelik belgesi gerekmemelidir.
- İllaki Ziraat odası kaydı olacaksa kayıt için Muhtar yazısı değil, mevcut Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi yeterli olmalıdır.
- Şirket Merkezinin bulunduğu yerdeki Odaya yetiştiricilik belgelerinin kaydedilmesiyle üyelik yapılabilir.
- Oda aidatlarının tüm bölgelerde aynı uygulanması konusunda Ziraat Odaları Merkez Birliğine Üst Birlik nezdinde girişimde bulunulmalıdır.

SU ÜRÜNLERİ KİRALAMALARI - 1

SORUNLAR:

Kiralama yetkisinin Bakanlığımızda kalması çok güzel, ancak:

- Su kirası/Su yüzey alanı İzleyen yıllar kira artışının belirlenmesindeki hatalar,
- Kira sözleşmelerinde ÜFE yazıyor olmasına rağmen Tarım Üfe'den artış belirleniyor olması,
- Değişikliğin yayımlandığı 11 Nisan 2016 tarihli yönetmelikte ÜFE ile yazan sözleşmelerin durumunun belli olmaması, (*değişikliğin yürürlük tarihi 01 Ocak 2016*)
- ÜFE de TARIM ÜFE de olsa **bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranından belirlenmesi,**

SU ÜRÜNLERİ KİRALAMALARI -2

SORUNLAR:

- TARIM ÜFE uygulamasının kira ödemelerinde gecikmelere yol açması,
- TÜİK'in, ÜFE oranını her ayın 3.ünde, TARIM ÜFE oranını ise her ayın 14.ünde açıklaması,
- Ayın 14.ünden önce yapılan kira sözleşmelerindeki artışın TÜİK sebebiyle gecikmeye kalması,
- Bir önceki yılın aynı ayına göre artışta anormal farklılıklar oluşması,

Karşılaştırma Tablosu

SU ÜRÜNLERİ KİRALAMALARI -3

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- Devam eden kira sözleşmelerinde sözleşmede ne yazıyor ise artış ona göre uygulanmalıdır.
- Kira sözleşmelerinde; 2. ve izleyen yıllar kira artışı “ON İKİ AYLIK ORTALAMALARA GÖRE DEĞİŞİM ORANI” ile yapılmalıdır.
- Eski tarihli sözleşmelerde artış nasıl yazıyorsa o şekilde uygulanmalı.
- TARIM ÜFE olacaksa her ayın 14.ünden önce kira sözleşmesi yapılmamalıdır.
- Bir başka çözüm ise TÜİK'in Tarım Üfe verilerini daha erken açıklaması sağlanmalıdır.

SU ÜRÜNLERİ KİRALAMALARI -4

SONUÇ:

TARIM ÜFE olduğu müddetçe hangi değişim oranına göre (bir önceki ay, aynı ay, on iki aylık ortalama...) olursa olsun, TÜİK Tarım Üfe'yi her ayın 14.ünde açıklamaya devam ettiği müddetçe (ki TÜİK 14.ünde açıklarım diyor) her ayın 14.ünden önce yapılan tüm sözleşmeler gecikmeye kalmış olacaktır.

ÇEVRE KANUNUNCA ALINMASI GEREKEN İZİN VE LİSANSLAR HAKKINDA YÖNETMELİK KAPSAMINDA YER ALAN İŞLETMELERİN ÇEVRE İZİN/LİSANS SÜREÇLERİNDE YAŞANILAN SORUNLAR

- İzin/Lisans işlemlerinin tamamlanması için tesisin Ticaret Sicil Gazetesinde şube olarak tescil edilmesinin istenmesi,
- Çevre Bakanlığının “..Mevcut sicil gazetesiyile işlem yapılabilir. Bizim Bakanlığımızı ilgilendiren konu faaliyetin çevresel konularda takibidir “ yazısına rağmen İl Müdürlüklerinin bunu yeterli bulmaması,

bakanlık görüşünü görüntüle

İstenilen bu yazı sebebiyle Çevre İzin prosedürünün tamamlanamaması,

- Ticaret Sicil Müdürlüklerinin bu konuda yazdıkları yazıların Çevre Bakanlığı tarafından yetersiz olarak yorumlanması.

ÇEVRE KANUNUNCA ALINMASI GEREKEN İZİN VE LİSANSLAR HAKKINDA YÖNETMELİK KAPSAMINDA YER ALAN İŞLETMELERİN ÇEVRE İZİN/LİSANS SÜREÇLERİNDE YAŞANILAN SORUNLAR

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ :

- Merkez Ticaret Sicil Gazetesi ile işlemler tamamlanmalıdır.
(ki Sicil Müdürlüklerinin görüşü de bu yönde)

Ticaret Sicil Yazısı görüntüle

- Ticaret Sicil Gazetesi ve şube tescili konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı düzeyinde Üst Birlik vasıtasıyla görüşme ile Tüm İl Müdürlüklerine konu ile ilgili daha net yazı yazılması sağlanmalıdır.

KARASAL İŞLETMELERİN ÇEVRE İZİNİ KAPSAMINDA YAŞADIĞI SORUNLAR

- Karasal işletmelerin su deşarjı sebebiyle Çevre İznine tabi olması,
- Bırakmış oldukları suyun Endüstriyel Atık Su olarak kabul edilmesi, (Çevrenin 27.01.2015 de, 20.04.2016 da revizyon devam ediyor yazıları var)
revizyon devam ediyor 1 revizyon devam ediyor 2
- 116 lt/sn su tahsisli tesisin izlemesinin 100.000 eşdeğer nüfuslu kentsel bir arıtmanın izlemesi ile aynı peryotta izlemeye tabi olması,
- SAİS (Sürekli Atıksu izleme) tebliği sebebiyle artık işletmelerin uzaktan izlenecek olması,

FİYAT TARİFESİNDEKİ NUMUNE ALMA BEDELİ :

İki Saatlik Numune	180,00 TL + KDV
Kimyasal Oksijen İhtiyacı	140,00 TL + KDV

Min.116 lt/sn su tahsisli işletmeler yıllık:

140 + 180 = 320 TL *2 (hafta) *4 (ayda) *12 (yılda) olmak üzere:30.720 TL +kdv

12 lt/sn – 116 lt/sn su tahsisli işletmeler ise yıllık:

140 + 180 = 320 TL * 2 (ayda) * 12 (yılda) olmak üzere : 7.680 TL +kdv

SONUÇ:

- **Yaklaşık bir hesaplama:**
- **İç Su beton havuz tesis sayısı : 1.147 adet**
- **Toprak havuz tesis sayısı : 206 adet**
- **Toplam ilgili tesis sayısı : 1.353 adet**

- **Bu tesislerden yarısı 116 lt üzerinde su tahsisli olsa:**
- **$676 * 30.720 =$ Yaklaşık 21 Milyon TL**

- **Diğer yarısı da 12 lt - 116 lt aralığında su tahsisli olsa:**
- **$676 * 7.680 =$ Yaklaşık 5 Milyon TL**

- **Toplamda yıllık 25 – 30 Milyon TL İzleme**
- **Toplamda yıllık 50 Milyon TL destekleme (desteklemeye baraj gölü tesisleri dahil)**

SU KİRLİLİĞİ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ NUMUNE ALMA VE ANALİZ METODLARI TEBLİĞİ

Tablo 1: Debiye göre numune alma sıklığı

1.a.) ENDÜSTRİYEL NİTELİKLİ ATIKSULAR İÇİN NUMUNE ALMA SIKLIĞI

Debi (m ³ /gün)	Endüstriyel atık sular için iç izleme esas numune alma sıklığı**	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından denetime esas asgari numune alma sıklığı
≤ 50	Dört ayda bir	Yılda bir
51-200	İki ayda bir	Altı Ayda bir
201-1000	Ayda bir	Dört Ayda bir
1001-10.000	Onbeş günde bir	Üç Ayda bir
>10.000	Haftada iki	İki Ayda bir

SU KİRLİLİĞİ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ NUMUNE ALMA VE ANALİZ METODLARI TEBLİĞİ

Tablo 1: Debiye göre numune alma sıklığı

1.b) KENTSEL - EVSEL NİTELİKLİ ATIKSULAR İÇİN NUMUNE ALMA SIKLIĞI

Kentsel-Evsel debi E.N. (Eşdeğer Nüfus)	Kentsel – Evsel atıksular için iç izlemeye esas numune alma sıklığı	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından denetime esas asgari numune alma sıklığı
2000-9999	Ayda bir ***	Yılda bir
10.000-49.999	Ayda bir	Üç Ayda bir
50.000-99.999	15 günde bir	İki Ayda bir
≥100.000	Haftada iki	Ayda bir

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YETKİLİ ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARLARI ASGARI FİYAT TARİFESİ İLE İLGİLİ SORUNLAR

- Analiz Laboratuvarları asgari fiyat üzerinden en fazla % 10 indirim yapabiliyor.
- Ölçüm ve analiz faturaları ilgili tesise düzenlenmek zorunda. (*Bazı illerde izlemeler birlik üzerinden yapılıyor*)
- Ölçüm ve analiz laboratuvarları tek bir hesap üzerinden işlerini yürütebilecekler. Dolayısıyla indirim yapmayacaklar.
- Laboratuvar, ölçüm ve analizlere ait teklif, fatura ve ödemeye ilişkin dekontları, Ölçüm/Analiz Raporu ekinde, ilgili birime sunmak zorunda. Ödemesi yapılmayan analiz sonucu ilgisine ve kuruma teslim edilmeyecek. Böylece ilgili kuruma verilememiş ve geciktirilmiş olacak
- Asgari fiyat tarifesine uyulmaması halinde rapor geçersiz sayılacak.
- Varsa Çevre İzni iptal edilecek.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YETKİLİ ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARLARI ASGARİ FİYAT TARİFESİ İLE İLGİLİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- İvedi olarak Çevre Bakanlığına, Merkez Birlik vasıtasıyla başvurulmalıdır.
- Rekabet Kurulunun sektörlerde fiyat anlaşmaları konusunda yaptırımları var.
- Burada maalesef Devlet eliyle oluşturulmuş bir fiyat birlikteliği var.
- Mümkünse Rekabet Kuruluna da bu konu bildirilmelidir.
- Karasal işletmelerde kullanılan **suyun Endüstriyel atık su olmadığı** kabul edilmelidir. *tesis izleme tablosu görüntüle*
- Analiz bedellerinin daha kabul edilebilir seviyelere çekilmesi sağlanmalıdır. (Geçen yıl yaptığımız itirazla denizlerde Trix izleme bedelleri bu yıl düştü)
- Analiz sıklığına göre indirim oranının değişken olması sağlanmalıdır.
- Fiyat tarifesinin serbest piyasa ekonomisi çerçevesinde uygulanması sağlanmalıdır.

SULAK ALAN FAALİYET İZİN BELGESİ KONUSU

SORUNLAR:

- Sektördeki değişik faaliyetler sebebiyle (karasal işletmeler, su yüzeyindeki kafes işletmeleri, balık işleme ve paketleme tesisleri v.s.) kurulu veya kurulacak tesislerin Sulak Alan Faaliyet İzin belgesi almaları istenmektedir.
- Sulak Alan Mevzuatına uygun olmayan birçok uygulama ile karşılaşılmaktadır.
- İzin alınması gerekmeyen, Sulak Alanla ilgisi olmayan, Sulak Alan veya Tampon bölge olarak belirlenmemiş bir alanda dahi kurumun talebiyle karşılaşılan bir çok örnek mevcut. *Doğa koruma yazısı*
- Bu sebeple yazılmış cezalar ve davalık konular var.

ÇÖZÜMLER:

- Merkez Birliğimiz ve Bakanlığımız vasıtasıyla Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile yapılacak yazışmayla bu konuda netlik sağlanmalı,
- Sulak Alan veya Tampon Bölge olarak belirlenen alanların hangileri olduğunun listelenmesi sağlanmalıdır.

KİRA SÖZLEŞMELERİNDE ve ORMAN ALANLARINDA KİRA SÜRELERİ KONUSU

SORUNLAR:

- Barajlarda ağ kafes tesisleri su yüzey alanı kira sözleşmelerinde kira süreleri bölgelere göre farklı olmakta, (5 yıl yapan da var – 15 yıl yapan da var)
- Ormanda kurulu iç su tesislerindeki su kira süreleri bölgelere göre farklı olmakta,
- Ormanda kira sözleşmelerindeki süreye göre Orman alanı tahsisi yapıldığından kısa süreli su kiralamalarında Orman tahsis süresi de kısa oluyor,
- Orman alanı tahsis süreleri uzatımı için süreç çok uzun zaman almakta,
- Ormana yapılacak izin uzatımı sürecinin, kira süresinin dolmasından önce kiralama yapılamaması sebebiyle başlayamaması,
- Orman alanlarındaki tesisler için “imar planı gerektiren yapılardan olmadığı” konulu yazı istenmesi,

ÇÖZÜMLER:

- Kira sözleşmelerinde kira süresi mümkün olduğunca uzun yapılmalıdır.
- Orman izin uzatım sürecinin başlatılabilmesi için kira sözleşmelerinin çok önce yapılabilmesi sağlanmalıdır.
- Havuzların İmar planı gerektiren yapılardan olmadığı konulu yazı istenmemelidir. (Yönetmeliğe sonradan eklenen madde ile eski izinli işletmelerde sorun yaşamaktadır.)

**Bir sonraki çalıřtayda;
sorunların çözölmüş olması dileğiyle...**

Teřekkürler